

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2010

**AISTRIÚCHÁN
AR SCÉIM MHARCÁLA**

TÍREOLAÍOCHT

ARDLEIBHÉAL

CUID A hAON – CEISTEANNA GEARRFHREAGRA – 80 MARC

Freagair **DEICH** gceist.

Tá na Ceisteanna ar fad ar aon mharc.

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SA SPÁS ATÁ ANN DÓIBH

10 gcinn ar bith de na ceisteanna @ 8 marc an ceann.

Gach ceist:

4 chuid @ 2 mharc an ceann

8 gcuid @ 1 mharc amháin an ceann

➤ Ná déantar grádú / scálú ar mharcanna

C1	B D C A	C7	A = 8 B = 1 C = 9 D = 2 E = 7 F = 3 G = 4 H = 6 I = 5
C2	(i) Teorainn Contae / Fáschoill Bhuaircíneach / Coillearnach Nádúrtha / Coillearnach Mheasctha / Páirc Foraoise (ii) Slí Dheisceart Laighean (iii) S 401(2) 289 /290(1)(2) (iv) Tuama Meigiliteach & Cloch Oghaim (v) S 406(7) 220 (vi) An tSiúir & Abhainn an Ghleanna	C8	Sa Chúlra ar chlé Sa Tulra ar chlé Sa Tulra ar dheis Sa Chúlra sa lár / Sa Mheánionad lár / I Lár Báire
C3	D A B C	C9	(i) Basalt Eibhear (ii) 1 2
C4	(i) An tSiúir (ii) An Seandroichead & Droichead an Diolúnaigh (iii) S 408 215	C10	C A D B
C5	(i) 161 (ii) Soirc/Coire/Comloch/Com/Loch Ribíneach (iii) Airéit (iv) Soir ó Thuaidh	C11	(i) 100.5 (ii) 54.2 (iii) Dobharshaothrú (iv) Planctón
C6	(i) Frithchioclón (ii) Iseabar (iii) 1012 mb / heicteaphascail (hPa) (iv) Aimsir shocair thirim agus teocht the	C12	(i) 25-29 (ii) 7.0 (iii) 11.7 (iv) 2.8%

CUID A DÓ – CEISTEANNA STRUCHTÚRTHA agus AISTE – 320 MARC

Ní mór don iarrthóir tabhairt faoi **CEITHRE** cheist, mar seo a leanas:

- **DHÁ** cheist as **Roinn 1**:
  - **Ceist amháin** de Cheisteanna 1, 2 nó 3
AGUS
  - **Ceist amháin** de Cheisteanna 4, 5 nó 6
- **CEIST AMHÁIN** as **Roinn 2**
- **CEIST AMHÁIN** as **Roinn 3**

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SA FHREAGAIRLEABHAR

ROINN 1 – CROÍ-AONOID

Na Ceisteanna 1 go dtí 6

NÍ MÓR don iarrthóir tabhairt faoi **DHÁ** cheist:

CEIST AMHÁIN as **Pátrúin agus Próisis sa Chomhshaol Fisiceach**

AGUS

CEIST AMHÁIN as **Tíreolaíocht Réigiúnach**

PÁTRÚIN AGUS PRÓISIS SA CHOMHSHAOL FISICEACH

Na Ceisteanna 1 go dtí 3

Freagair **CEIST AMHÁIN**

Ceist 1

A. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis a thagann leis an pháipéar seo. I do fhreagarleabhar, tarraing sracléarscáil **ar leathscála** den limistéar a thaispeántar. Ar an léarscáil sin, marcáil agus ainmnigh **gach ceann** acu seo a leanas:

- Tírghné amháin a cruthaíodh le próisis an tsil-leagain abhann
- V-ghleann abhann
- Limistéar a bhfuil gréasán draenála treilise ann
- Cúrsa iomlán an Glen River (*Abhainn an Ghleanna*).

[20m]

Comhréir: 4 mharc (arna ngrádú 4-2-0)

4 ghné @ 4 mharc an ceann (Léiriú 2 mharc grádaithe, Ainmnithe 2 mharc)

- Tá an scála ceart a thaispeáint ag baint leis an gcomhréir
- Is í an mhéid a éilíodh 9cm x 12cm [Ceadaítear míréir suas le $\frac{1}{2}$ cm]
- Sa chás gur rianaíocht a dhéantar don tsracléarscáil nó gur cuid den léarscáil a tharraingítear, cailltear 4 mharc i ndáil leis an gcomhréir & dhá mharc in aghaidh na míre i ndáil leis an léiriú

B. Forbairt Tírghnéithe

Freagair (i) nó (ii)

- (i) Scrúdaigh, le cabhair léaráid nó léaráidí lipéadaithe, na próisis a raibh foirmiú tírghné chreimthe **nó** tírghné sil-leagain **amháin** in Éirinn mar thoradh orthu.

Tírghné shonraithe:	2 mharc
Próiseas ainmnithe:	2 mharc
Sampla as Éirinn:	2 mharc
Léaráid lipéadaithe:	2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán:	10 x PSÁ (Pointe Suntasach Ábhartha = 2 mharc)

- Tugtar creidiúint as lipéadú breise ar léaráid le linn an scrúdúcháin
- Is cuma gné **nó** próiseas mar phointe tosaigh.
- Mura dtugtar ach amháin cur síos - 2 x PSÁ ar a mhéid

NÓ

- (ii) Déan cur síos ar phróiseas ollghluaiseachta **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air, agus mínigh é.

[30m]

Ollghluaiseacht a shonrú:	2 mharc
Scrúdúchán:	14 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as 2 PSÁ i gcás samplaí a thugtar
- Tugtar creidiúint as lipéadú breise ar léaráid le linn an scrúdúcháin
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i gcás léaráide gan aon anótáil
- 2 PSÁ ar a mhéid i ndáil le torthaí / seifteanna réitigh
- Glactar le tuiscint leathan i ndáil le cur síos / míniúchán

C. Carraigeacha

Scrúdaigh, agus tú ag tagairt do shamplaí as Éirinn, foirmiú na gcarraigeacha meiteamorfacha.

[30m]

Dhá charraig mheiteamorfacha a ainmniú:	2 + 2 mharc
Dhá ionad in Éirinn a bhaineann le hábhar a ainmniú:	2 + 2 mharc
Scrúdúchán:	11 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as lipéadú breise i léaráid le linn an scrúdúcháin
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i gcás léaráide gan aon anótáil
- Tugtar creidiúint as an 3ú carraig mheiteamorfach a ainmniú
- Mura dtugtar ach cur síos - 2 x PSÁ ar a mhéid

Ceist 2

A. Tírdhreach Carstach

Scrúdaigh an fótagraf agus freagair na ceisteanna a leanas i do fhreagarleabhar:

- (i) Cad is ainm don ghné marcáilte **A**?
- (ii) Cad is ainm don ghné marcáilte **B**?
- (iii) Cad is ainm don ghné fhoriomlán san fhótagraf?
- (iv) Ainmnigh próiseas **amháin** a chuidigh le foirmiú na ngnéithe seo.
- (v) Ainmnigh an cineál carraige is mó a shamhlaítear leis na ngnéithe seo.

[20m]

Cúig fhreagra @ 4 mharc an ceann

- (i) **A** = Clint
- (ii) **B** = Gríog
- (iii) Pábháil Aolchloiche
- (iv) Próiseas inghlactha ar bith
- (v) Aolchloch

B. Filleadh

Mínigh conas mar a chuidigh an staidéar ar theicteonaic phlátaí linn dáileadh domhanda na bhFillsléibhte a thuiscint.

[30m]

Tagairt don dáileadh ar fud an domhain:	2 mharc + 2 mharc
2 shampla d'Fhillsléibhte a ainmniú:	2 mharc + 2 mharc
Scrúdú a dhéanamh ar theicteonaic phlátaí:	11 x PSÁ

- 6 PSÁ ar a mhéid sa chás gur ar theicteonaic phlátaí amháin a dhéantar an scrúdú ar fad gan tagairt d'Fhillsléibhte
- Tugtar creidiúint as eolas i léaráidí

C. Idirghníomhaíocht an Duine

Déanann an duine idirghníomhaíocht le timthriall na gcarraigeacha i mórán slite. Pléigh seo agus tagairt agat d'idirghníomhaíocht **amháin** de chuid an duine a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

[30m]

Idirghníomhaíocht a shonrú:	2 mharc
Sampla:	2 mharc
Plé:	13 x PSÁ

- Ceadáítear 1 PSÁ i leith an dara sampla a luaitear sa phlé
- Ní le hÉirinn amháin a bhaineann an cheist

Ceist 3

A. Creathanna Talún

Scrúdaigh an léarscáil thuas den chrith talún i Háiti in Eanáir 2010 agus freagair na ceisteanna a leanas i do fhreagarleabhar:

- (i) Cén **dá** phláta ar lena n-imeall a tharla an ghníomhaíocht a raibh an crith talún i Háiti de thoradh uirthi?
- (ii) Cén cineál éisc ba chúis leis an gcrith talún?
- (iii) Déan cur síos ar an éasc ba chúis leis an gcrith talún.
- (iv) Cén ghníomhaíocht theicteonach sa chrios fodhuchtaithe, a chruthaigh an stua oileánach ar an léarscáil?

[20m]

Ceithre fhreagra @ 5 mharc an ceann:

(i)	3 mharc + 2 mharc	Pláta Mheiriceá Thuaidh / Pláta Mhuir Chairib
(ii)	5 mharc	Éasc Claochlúcháin / Éasc Trasnaitheach / Sracéasc / Éasc Neamhghníomhach / Éasc Neodrach
(iii)	3 mharc + 2 mharc	Cur síos inghlactha ar bith
(iv)	5 mharc	Gníomhaíocht Bholcánach / Leá Carraigeacha etc.

B. Idirghníomhaíocht an Duine

Agus tagairt agat do shampla a bhfuil staidéar déanta agat air, déan cur síos agus míniú ar shlí **amháin** a ndéanann an duine iarracht ar thionchar nó smacht a bheith aige ar phróisis nádúrtha. Déan tagairt i do fhreagra do cheann **amháin** acu seo a leanas:

- Próisis abhann
- Próisis mhuirí
- Ollghluaiseacht.

[30m]

Tionchar / Smacht a shonrú:	2 mharc
Sampla / Ionad a ainmniú:	2 mharc
Tagairt do phróiseas nádúrtha:	2 mharc
Plé:	12 x PSÁ

- 6 PSÁ ar a mhéid i gcás plé gan tagairt do thionchar ná do smacht
- Níl an cheist seo ceangailte le hÉirinn amháin
- Tugtar an phlé ar fad amháin a bhaineann le hábhar san áireamh

C. Tírdhreach Carstach

Agus tagairt agat do thírdhreach na hÉireann, scrúdaigh na próisis a raibh tionchar acu ar fhorbairt tírghné **amháin faoin talamh** i gceantar carstach.

[30m]

Próiseas a ainmniú:	2 mharc
Tírghné faoin talamh a shonrú:	2 mharc
Sampla as Éirinn:	2 mharc
Plé:	12 x PSÁ

- 2 PSÁ ar a mhéid sa chás nach dtugtar ach cur síos amháin
- Tugtar creidiúint as lipéadú ar léaráidí sa phlé
- Tugtar creidiúint as 1 PSÁ amháin i gcás léaráid nach ndéantar anótáil uirthi

TÍREOLAÍOCHT RÉIGIÚNACH

Na Ceisteanna 4 go dtí 6

Freagair **CEIST AMHÁIN**

Ceist 4

A. Réigiúin na hÉireann

I do fhreagarleabhar, tarraing léarscáil imchrutha **d'Éirinn**. Ar an léarscáil sin, taispeáin agus ainmnigh iad seo a leanas:

- (i) **Dhá** réigiún in Éirinn a bhfuil staidéar déanta agat orthu
- (ii) Lárionad uirbeach **amháin i ngach** réigiún
- (iii) Gné **amháin** den tírdhreach fisiceach **i ngach** réigiún.

[20m]

Léarscáil imchrutha:	2 mharc grádaithe
Réigiún a léiriú agus a ainmniú:	2 x (2 mharc grádaithe + 1 mharc amháin)
Lárionad uirbeach a léiriú agus a ainmniú:	2 x (2 mharc grádaithe + 1 mharc amháin)
Gnéithe fisiceacha a léiriú agus a ainmniú:	2 x (2 mharc grádaithe + 1 mharc amháin)

B. Gníomhaíochtaí Geilleagracha

Scrúdaigh na toisca a mbíonn tionchar acu ar fhorbairt gníomhaíocht gheilleagrach threasach **amháin i réigiún Eorpach (nach bhfuil in Éirinn)** a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Gíomhaíocht gheilleagrach threasach a ainmniú:	2 mharc
Dhá thoisc a shonrú:	2 mharc + 2 mharc
Réigiún a ainmniú:	2 mharc
Scrúdúchán:	11 x PSÁ

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hÉireann ná le Réigiúin Ilchríochacha / Fo-ilchríochacha
- Plé nach bhfuil tagairt ann do réigiún ainmnithe ná do réigiún a chuirtear i gcéill go soiléir = 0 marc
- Tá plé riachtanach i gcás gach toisc sa bhreis orthu sin

C. Cultúr

Déan cur síos agus míniú ar thábhacht an chultúir i sainiú **aon réigiúin** a bhfuil staidéar déanta agat air.

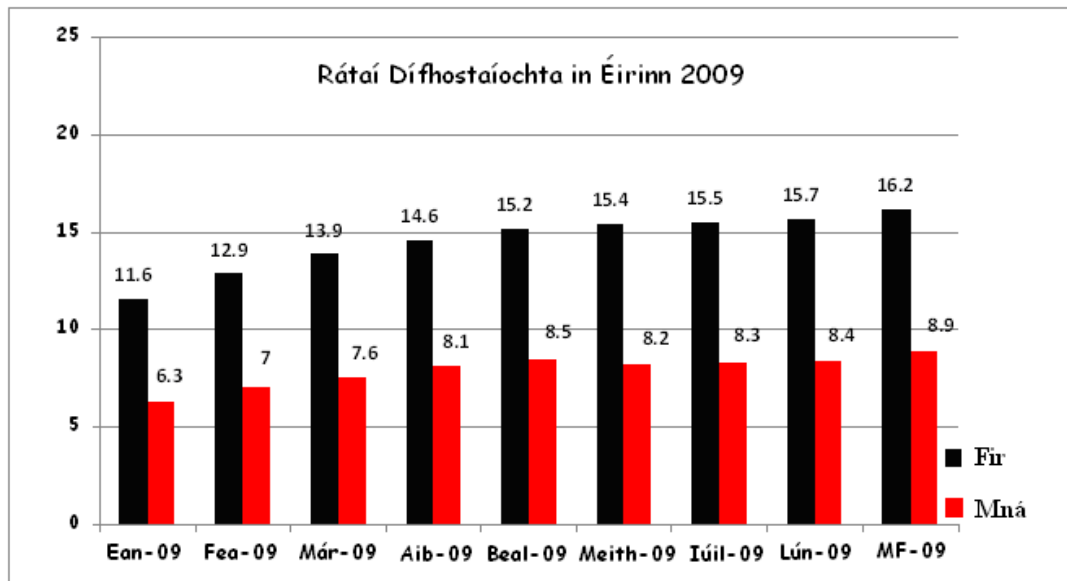
[30m]

Réigiún a ainmniú:	2 mharc
Gné den chultúr a shonrú:	2 mharc
Míniúchán:	13 x PSÁ

- Is féidir i ndáil leis an PSÁ creidiúint a thabhairt as gnéithe eile den chultúr a lua
- Glactar le sainmhíniú leathanréimseach ar chultúr

Ceist 5

A. Dífhostaíocht in Éirinn

Scrúdaigh na sonraí sa chart thuas a thaispeánann na rátaí dífhostaíochta míosúla in Éirinn agus freagair na ceistanna a leanas:

- Cén t-ardú a tháinig ar ráta dífhostaíochta na bhfear ó Eanáir go Meán Fómhair?
- Cén t-ardú a tháinig ar ráta dífhostaíochta na mban ó Eanáir go Meán Fómhair?
- Cad é an difríocht idir ráta iomlán dífhostaíochta na bhfear agus na mban ó Eanáir go Meán Fómhair?
- Cén mhí ina raibh an difríocht ba mhó idir rátaí dífhostaíochta na bhfear agus na mban?
- Mínigh go hachomair cúis **amháin** a raibh an t-ardú ar chéatadán na bhfear dífhostaithe ná níos mó ná an t-ardú ar chéatadán na mban.

[20m]

Cúig fhreagra @ 4 mharc an ceann:

- 4.6
- 2.6
- 59.7 / 12.6 / 2.0 / 7.2
- Lúnasa nó Meán Fómhair
- Míniúchán inghlactha ar bith (2 mharc + 2 mharc)

B. Réigiún Uirbeacha

Scrúdaigh forbairt limistéar uirbeach **amháin** in aon **réigiún in Éirinn** a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Réigiún a ainmniú: 2 mharc
Limistéar uirbeach a ainmniú: 2 mharc
Scrúdúchán: 13 x PSÁ

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hEorpa ná le Réigiún Ilchríochacha / Fo-ilchríochacha
- Plé nach bhfuil tagairt ann do limistéar uirbeach ainmnithe ná do limistéar uirbeach a chuirtear i gcéill go soiléir = 0 marc
- Is féidir an fhorbairt a bheith ina hábhar molta nó ina hábhar cáinte

C. Talmhaíocht

Déan cur síos agus míniú ar **dhá** toisc ar bith a mbíonn tionchar acu ar fhorbairt na talmhaíochta i **Réigiún Ilchríochach / Fo-ilchríochach** taobh amuigh den Eoraip a staidéar déanta agat air.

[30m]

Réigiún a ainmniú: 2 mharc
Dhá toisc a ainmniú: 2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán: 12 x PSÁ (6PSÁ in aghaidh gach toisc)

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hÉireann ná de chuid na hEorpa
- Plé gan aon tagairt do réigiún oiriúnach = 0 marc

Ceist 6

A. Réigiún Eorpacha

I do fhreagarleabhar, tarraing léaráid imchrutha de **Réigiún Eorpach** (nach bhfuil in **Éirinn**) agus a bhfuil staidéar déanta agat air. Ar an léarscáil sin, taispeáin agus ainmnigh iad seo a leanas:

- (i) **Dhá** ghné fhisiceacha sa réigiún
- (ii) **Dhá** lárionad uirbeacha sa réigiún.

[20m]

Léarscáil imchrutha:	4 mharc grádaithe
Gnéithe fhisiceacha a léiriú agus a ainmniú:	2 x (2 mharc grádaithe + 2 mharc)
Lárionaid uirbeacha a léiriú agus a ainmniú:	2 x (2 mharc grádaithe + 2 mharc)

B. Réigiún na hÉireann

Is mó toisc a shainíonn réigiún. Ina measc, tá:

- Tosca Geilleagracha
- Tosca Daonna
- Tosca Fisiceacha.

Mínigh conas a shainigh ceann **amháin** de na tosca thuas **Réigiún in Éirinn** a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Réigiún a ainmniú:	2 mharc
Scrúdúchán:	14 x PSÁ

- Ná glactar le réigiún de chuid na hEorpa ná le Réigiún Ilchríochacha / Fo-ilchríochacha
- 2 PSÁ ar a mhéid sa chás nach ndéantar ach liosta de ghnéithe a thabhairt i ndáil le toisc (ceanteideal) a roghnaítear

C. Réigiúin Eorpacha

Déan cur síos agus míniú ar **dhá** thoisic ar bith a mbíonn tionchar acu ar fhorbairt gníomhaíochtaí geilleagracha tánaisteacha i **Réigiún Eorpach (nach bhfuil in Éirinn)** a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Réigiún a ainmniú:	2 mharc
Dhá thoisic a ainmniú:	2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán:	12 x PSÁ (6 PSÁ in aghaidh gach toisc)

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hÉireann ná le Réigiúin Ilchríochacha / Fo-ilchríochacha
- Plé gan aon tagairt do réigiún oiriúnach ná do réigiún atá á chur i gcéill go soiléir = 0 marc

ROINN 2 – TOGHAONAIÐ

Na Ceisteanna 7 go dtí 12

NÍ MÓR tabhairt faoi **AON CHEIST AMHÁIN** as **CEANN AMHÁIN DE**

Pátrúin agus Próisis i nGníomhaíochtaí Geilleagracha

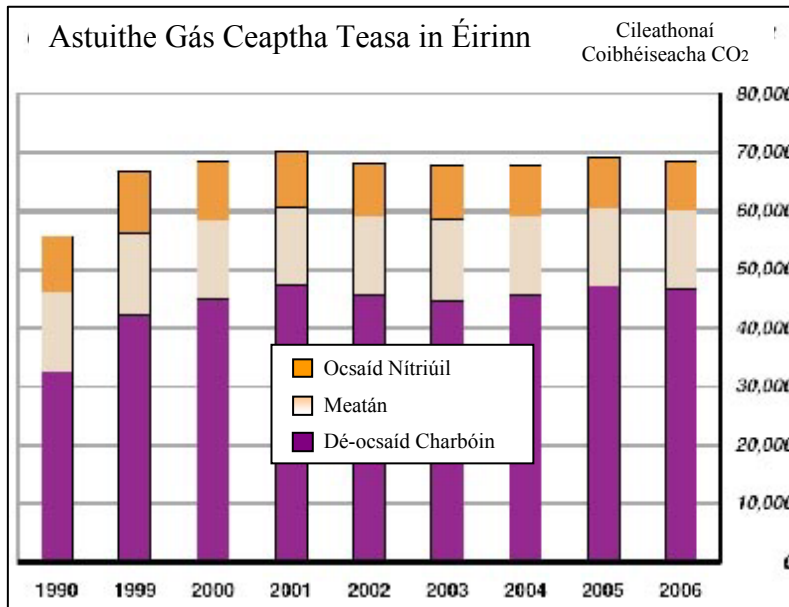
NÓ

Pátrúin agus Próisis i gComhshaol an Duine

**PÁTRÚIN AGUS PRÓISIS I NGNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA
NA CEISTEANNA 7 GO DTÍ 9**

Ceist 7

A. Tionchar Timpeallachta

Scrúdaigh an graf thuas agus freagair na ceisteanna a leanas i do fhreagarleabhar:

- (i) Cé acu gás ceaptha teasa is mó a fhaightear sna hastuithe gás in Éirinn?
- (ii) Cén bhliain inar astaigh Éire 70,000 cileathona d'astuithe gás ceaptha teasa?
- (iii) Cad í an treocht in astuithe na hÉireann idir 1990 agus 2001?
- (iv) Míniúchán **amháin** ar chóir d'Éirinn líon na n-astuithe gáis ceaptha teasa a laghdú.

[20m]

Ceithre fhreagra @ 5 mharc an ceann:

- (i) Dé-ocsaíd Charbóin
- (ii) 2001
- (iii) Ardú / Méadú / Forás / Dul in airde
- (iv) Míniúchán inghlactha ar bith (3 mharc + 2 mharc)

B. Cuideachtaí Ilnáisiúnta

Scrúdaigh an t-aerfótagraf agus an léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis a thagann leis an pháipéar seo.

Agus fianaise ó léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis **agus** ón aerfótagraf á n-úsáid agat, mínigh **trí** chúis a mbeadh Carraig na Siúire ina suíomh oiriúnach do chuideachta ilnáisiúnta..

[30m]

3 chúis @ 10 marc an ceann:

Cúis a shonrú:	2 mharc
Fianaise ón léarscáil / ón aerfótagraf:	2 mharc
Scrúdúchán:	3 x PSÁ

- Ní mór ar a laghad tagairt amháin do léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus tagairt amháin don aerfótagraf
- Ná glactar le líon is mó ná dhá chúis a bhaineann le cúrsaí iompair

C. Domhandú

Mínigh iarmhairtí an domhandaithe ar gheilleagar tíre i mbéal forbartha a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

[30m]

Tír atá i mbéal forbartha a ainmniú:	2 mharc
Iarmhairtí a shonrú:	2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán:	12 x PSÁ

- 2 PSÁ ar a mhéid sa chás go ndéantar plé gan aon tagairt don domhandú
- 2 PSÁ ar a mhéid sa chás go ndéantar plé gan aon tagairt do thír ainmnithe atá i mbéal forbartha
- Glactar le hiarmhairt as an domhandú ar ábhar molta é nó ábhar cáinte
- Tugtar creidiúint as an 3ú iarmhairt le linn an scrúdúcháin

Ceist 8**A. Forbairt Gheilleagrach****An Treoiruimhir Forbartha Daonna (TFD)**

Tír	TFD
An Iorua	0.97
Éire	0.92
An Éigipt	0.70
An India	0.61
An tSaimbia	0.48
An Nígéir	0.34

Scrúdaigh na sonraí sa tábla thuas a thaispeánann TFD tíortha airithe sa bhliain 2007.

- (i) Bain úsáid as **grafpháipéar** chun graf oiriúnach a tharraingt chun na sonraí seo a léiriú.

	Barrachairt	Píchairt
Teideal:	2 mharc	2 mharc
Ais leis an scála marcáilte uirthi:	2 mharc	2 mharc (Ciorcal & Lárphointe)
6 mhír a léiriú:	2 mharc grádaithe an ceann	2 mharc grádaithe an ceann

Sa chás nach n-úsáidtear grafpháipéar, dealaítear dhá mharc ón iomlán.

- Glactar le barrachairt / histeagram / píchairt / dronuilleog roinnte
- Ní leor ainm a thabhairt ar chineál na cairte chun na marcanna don teideal a ghnóthú.

- (ii) Tá leibhéal na litearthachta ar cheann de na táscairí a úsáidtear chun an TFD a ríomh. I do fhreagarleabhar, ainmnigh **dhá** tháscaire eile a úsáidtear

Dhá tháscaire sásúil ar bith @ 2 mharc an ceann

[20m]

B. Geilleagar Forbartha

Mínigh fás geilleagair fhorbartha **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air faoi cheann amháin nó níos mó de na teidil a leanas:

- Seirbhísí airgeadais
- Turasóireacht
- Meath tionsclaíochta.

[30m]

Tír fhorbartha a ainmniú: 2 mharc
Scrúdúchán: 14 x PSÁ

- 7 PSÁ ar a mhéid sa chás go ndéantar plé gan aon tagairt d'fhorás
- 7 PSÁ ar a mhéid sa chás go ndéantar plé gan aon tagairt do cheanteideal amháin ar a laghad

C. Coimhlintí Leasa

Scrúdaigh conas a d'fhéadfadh coimhlint a theacht chun cinn idir leasa áitiúla agus leasa domhanda nuair a dhéantar saothrú ar acmhainn ar chúiseanna eacnamaíochta.

I do fhreagra déan tagairt do shampla de choimhlint dá leithéid a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

[30m]

Coimhlint a shonrú: 2 mharc
Acmhainn a shonrú: 2 mharc
Tagairt do shampla amháin: 2 mharc
Scrúdúchán: 12 x PSÁ

- Is féidir creidiúint a thabhairt as an dara coimhlint i ndáil le PSÁ i leith an scrúdúcháin
- Is féidir réigiún / coimhlint a bheith i gceist le sampla
- 6 PSÁ ar a mhéid sa chás nach ndéantar plé ach ar thaobh amháin den argóint
- 6 PSÁ ar a mhéid sa chás nach ndéantar tagairt ar bith sa phlé do chúis eacnamaíochta

Ceist 9

A. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus an Líonra Iompair

Scrúdaigh an léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis a thagann leis an pháipéar seo.

I do fhreagarleabhar tarraing sracléarscáil **ar leathscála** den limistéar a thaispeántar. Ar an léarscáil sin, taispeáin agus ainmnigh iad seo a leanas:

- Limistéar faoi fhoirgnimh i gCarraig na Siúire
- Bóthar an N24
- Bóthar an R697
- Líne Iarnróid.

[20m]

Comhréir: 4 mharc (arna ngrádú 4-2-0)

4 ghné @ 4 mharc an ceann (Léiriú 2 mharc grádaithe, Ainmiú 2 mharc)

- Tá an scála ceart a thaispeáint i gceist leis an gcomhréir
- 9 cm x 12 cm an mhéid a éilíodh [Ceadáítear miréir suas le $\frac{1}{2}$ cm]
- Sa chás gur rianú a dhéantar don tsracléarscáil nó nach dtarraingítear ach cuid den léarscáil, cailltear 4 mharc i ndáil leis an gcomhréir & 2 mharc in aghaidh na míre i ndáil leis an léiriú

B. Beartas an Aontais Eorpaigh

Scrúdaigh conas a d'imir mórbheartas **amháin** de chuid an Aontais Eorpaigh tionchar ar fhorbairt gheilleagrach na hÉireann.

[30m]

Mórbheartas de chuid na hEorpa a ainmiú: 2 mharc

Tionchar ar fhorbairt an gheilleagair in Éirinn: 2 mharc

Scrúdúchán: 13 x PSÁ

- 2 PSÁ ar a mhéid sa chás go ndéantar plé gan aon cheangal leis an ngeilleagar in Éirinn
- Tugtar san áireamh gach pointe plé a bhaineann le hábhar
- Sa chás go ndéantar plé ar níos mó ná beartas amháin - marcáiltear iad agus tugtar creidiúint as an gceann is fearr
- Tá plé riachtanach i gcás gach toisc sa bhreis orthu sin

C. Forbairt Inbhuanaithe

Pléigh na buntáistí timpeallachta agus geilleagracha a bhaineann le húsáid a bhaint as foinsí in-athnuaite fuinnimh.

[30m]

Buntáiste timpeallachta a shonrú:	2 mharc
Buntáiste eacnamaíochta a shonrú:	2 mharc
Foinsí fuinnimh in-athnuaite:	2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán:	11 x PSÁ (6/5 PSÁ in aghaidh an bhuntáiste)

- Tugtar creidiúint as buntáistí eile a ainmniú i gcás suas le 2 PSÁ ar a mhéid

PÁTRÚIN AGUS PRÓISIS I GCOMHSHAOL AN DUINE

Na Ceisteanna 10 go dtí 12

Ceist 10

A. Daonra

Population Density

An Tír	Dlús Daonra
Éire	62
An Bhrasaíl	22
An Chéinia	64
An tSualainn	21
Mailí	10
Meicsiceo	54

Scrúdaigh na sonraí sa tábla thuas a thaispeánann dlús daonra tíortha áirithe sa bhliain 2007.

(i) Bain úsáid as **grafpháipéar** chun graf oiriúnach a tharraingt chun na sonraí seo a léiriú.

	Barrachairt	Píchairt
Teideal:	2 mharc	2 mharc
Ais le scála marcáilte uirthi:	2 mharc	2 mharc (Ciorcal & Lárphointe)
6 mhír a léiriú:	2 mharc grádaithe an ceann	2 mharc grádaithe an ceann

Sa chás nach n-úsáidtear grafpháipéar, dealaítear dhá mharc ó iomlán.

- Glactar le barrachairt / histeagram / píchairt / dronuilleog roinnte
- Ní leor ainm a thabhairt ar chineál na cairte chun na marcanna i leith an teidil a ghnóthú

(ii) I do fhreagarleabhar mínigh an téarma ‘dlús daonra’.

Míniú inghlactha ar bith @ 4 mharc [2 mharc + 2 mharc]

[20m]

B. An Imirce agus Éire

Scrúdaigh **dhá** mhóraithrú a tháinig ar phátrúin na himirce in Éirinn le céad bliain anuas.

[30m]

Dhá athrú a ainmniú:	2 mharc + 2 mharc
Tagairt do dhá ré ama:	2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán:	11 x PSÁ (6 / 5 PSÁ in aghaidh gach athraithe)

C. Lonnaíocht Stairiúil

Scrúdaigh an léarscáil 1:50,000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis, de Charraig na Siúire, a thagann leis an bpáipéar seo.

Agus fianaise ón léarscáil á húsáid agat, déan cur síos agus míniú ar **thrí** shampla dhifriúla de lonnaíocht stairiúil atá le feiceáil ar an léarscáil.

[30m]

3 shampla de lonnaíocht stairiúil @ 10 marc an ceann

Lonnaíocht a shonrú:	2 mharc
Tagairt léarscáile:	2 mharc
Scrúdúchán:	3 x PSÁ

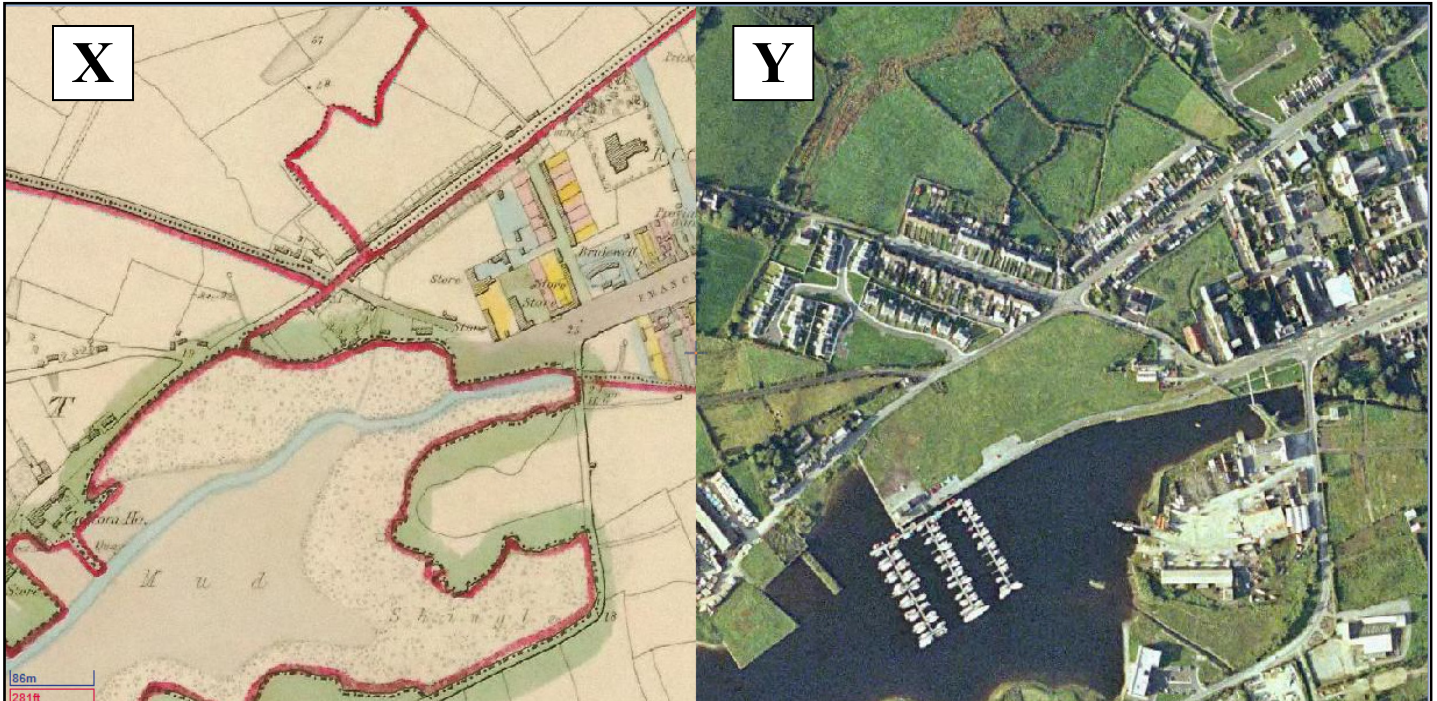
- Ní mór an scrúdúchán a bheith bunaithe ar mhíniúchán a bhaineann le hábhar seachas ar bhreis tagairtí don léarscáil
- Sa chás gur bunaithe ar an aerfótagraf a bhíonn an freagra, ceadaítear marcanna i leith an lonnaíocht stairiúil a shonrú agus sin amháin

Ceist 11

A. Dinimic na Lonnaíochta

Léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis ó na 1830aidí

Aerfótagraf a tógadh le déanaí

Mapaí de chuid Scoilnet

Scrúdaigh an sliocht as an léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis ó na 1830aidí, de Chill Rois, a bhfuil an lipéad X air agus aerfótagraf den cheantar céanna, a bhfuil an lipéad Y air, a tógadh le déanaí, thuas
I do fhreagarleabhar, tarraing sracléarscáil den aerfótagraf a bhfuil an lipéad Y air thuas.
Ar an léarscáil sin, marcáil agus ainmnigh iad seo a leanas:

- Imeallbhord an lae inniu
- Muiríne agus báid ann
- **Dhá** thalamhúsáid a tháinig chun cinn ó na 1830aidí i leith.

[20m]

Imlíne:

4 mharc grádaithe

I leith gach ceann de 4 mhír:

Léiriú 2 mharc grádaithe, Ainmniú 2 mharc

B. Fadhbanna Uirbeacha

- (i) Míniigh an téarma ‘plódú tráchta’.
- (ii) Míniigh **dhá** mhodh a úsáidtear chun an plódú tráchta a shárú. Úsáid samplaí a bhfuil staidéar déanta agat orthu i do fhreagra.

[30m]

- (i) Míniúchán: 2 mharc grádaithe
- (ii) Dhá mhodh a ainmniú: 2 mharc + 2 mharc
Samplaí a ainmniú: 2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán: 10 x PSÁ (5 PSÁ in aghaidh gach modha)
- Ceadaítear aistriú eolais ó chuid (i) go dtí cuid (ii) má tá tagairt ann do mhodhanna a úsáideadh chun an plódú tráchta a shárú

C. Cathracha sa chuid sin den Domhan atá i mbéal Forbartha

‘Tagann fadhbanna chun cinn de réir mar a théann lárionaid uirbeacha i méid agus de réir mar a fhásann said.’ Pléigh an ráiteas seo agus tagairt agat do chathair **amháin** sa chuid sin den domhan atá i mbéal forbartha a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

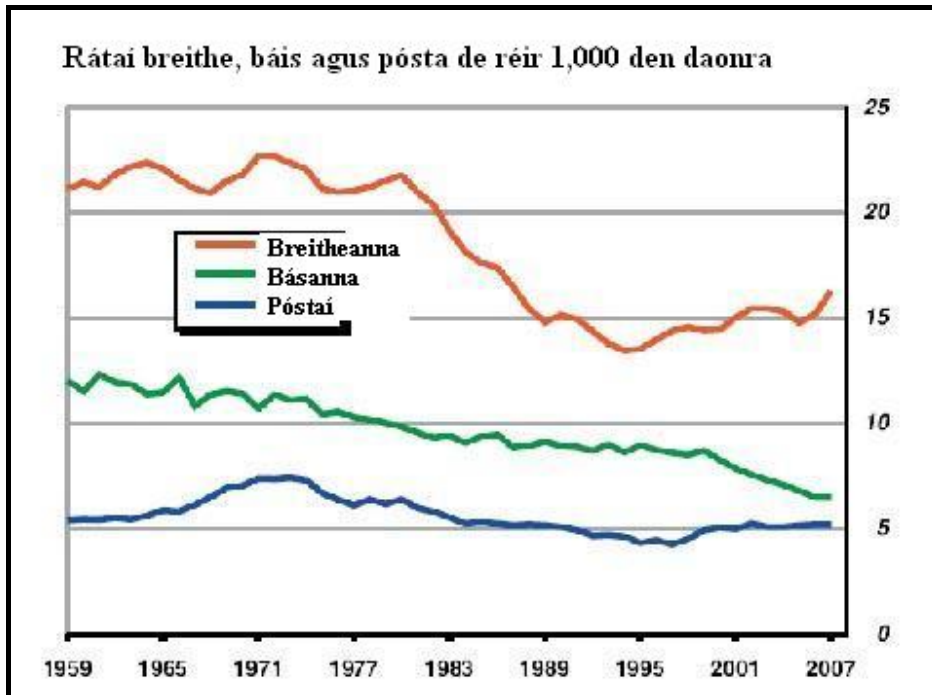
[30m]

Cathair sa chuid den domhan atá i mbéal forbartha a shonrú: 2 mharc
Dhá fhadhb a shonrú: 2 mharc + 2 mharc
Scrúdúchán: 12 x PSÁ

- 2 PSÁ ar a mhéid sa chás nach bhfuil an freagra ceangailte le cathair ainmnithe sa chuid den domhan atá i mbéal forbartha
- Tabhair creidiúint as an 3ú fadhb a ainmnítear le linn an scrúdúcháin má phléitear í

Ceist 12

A. Athrú Daonra

Scrúdaigh an graf thuas agus freagair na ceisteanna a leanas i do fhreagarleabhar:

- Cad é an ráta pósta in aghaidh an mhíle duine sa bhliain 1989?
- Cathain a thit an ráta báis faoi 10 in aghaidh an mhíle den chéad uair?
- Cad í an treocht ghinearálta sa ráta breithe idir 1983 agus 1985?
- Mínigh go hachomair an téarma ‘méadú nádúrtha’.

[20m]

Ceithre fhreagra @ 5 mharc an ceann:

- 5 nó 0.5%
- 1979, 1980, 1981 nó “idir an bhliain 1977 agus an bhliain 1983”
- Téarma ar bith lena gcuirtear íslíú in iúl
- Míniú inghlactha ar bith (3 mharc + 2 mharc)

B. Imirce

‘D’fhéadfadh sé go dtiocfadh saincheistanna eitneacha agus reiligiúnacha chun cinn mar thoradh ar an imirce.’

Pléigh an ráiteas seo agus tagairt agat do shampla(i) a bhfuil staidéar déanta agat air/orthu.

[30m]

Saincheist maidir le cúrsaí eithneachais a shonrú:	2 mharc
Saincheist maidir le cúrsaí reiligiún a shonrú:	2 mharc
Sampla:	2 mharc
Scrúdúchán:	12 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as sampla breise amháin le linn an scrúdúcháin
- D'fhéadfadh gur ábhar molta nó ábhar cáinte an tsaincheist
- 6 PSÁ ar a mhéid sa chás nach ndéantar plé ach ar aon saincheist amháin

C. Lárionad

Scrúdaigh an léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an t-aerfótagraf a thagann leis an pháipéar seo. Agus fianaise ó léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus ón aerfótagraf á n-úsáid agat, taispeáin go bhfeidhmíonn Carraig na Siúire mar Lárionad nó mar lárionad margaidh don chúlchríoch máguaird.

[30m]

Fianaise ó léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis:	2 mharc
Fianaise ón aerfótagraf:	2 mharc
Scrúdúchán:	13 x PSÁ

- 6 PSÁ ar a mhéid sa chás gur don léarscáil nó don fótagraf amháin a dhéantar tagairt
- 2 PSÁ ar a mhéid más ar an teoiric atá an freagra bunaithe gan tagairt ábhartha do Charraig na Siúire

ROINN 3 – ROGHANNA

Na Ceisteanna 13 go dtí 24

Freagair **AON CHEIST AMHÁIN**

N.B. Is fearr plé a dhéanamh go mion ar **thrí** ghné nó **ceithre** ghné den téama ná plé ginearálta a dhéanamh ar líon mór pointí.

Idirspéachas Domhanda

13. Pléigh conas a d'fhéadfadh oibríochtaí na gCuideachtaí Innáisiúnta cur le leathnú na bearna eacnamaíche idir na tíortha i mbéal forbartha agus na tíortha forbartha.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

14. Pléigh an tuairim gurb í an Trádáil Chóir seachas an Cúnamh an tslí is fearr chun dul i ngleic le héagothroime sa domhan.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

15. Scrúdaigh na cúiseanna le saincheist timpeallachta dhomhanda **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat uirthi, agus na hiarmhairtí atá uirthi.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Ní mór saincheist amháin faoi chúrsaí timpeallachta a ainmniú i ndáil le 1 PSÁ amháin
- Ní foláir cóimheas 2:1 nó 1:2 nó 3:1 nó 1:3 nó 2:2
- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

Geo-éiceolaíocht

16. Scrúdaigh tionchar na haeráide ar shaintréithe bithóim **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Ní mór bithóim a ainmniú maidir le PSÁ amháin.
- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ná glac leis an aeráid mar ghné. Ní mór na gnéithe a bheith ceangailte go soiléir le tionchar na haeráide
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

17. Scrúdaigh **dhá** shlí ina bhfuil gníomhaíochtaí an duine tar éis iarmhairt a bheith acu ar ithreacha.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

18. Déan cur síos agus míniú ar airíonna cineál **amháin** ithreach a bhfuil staidéar déanta agat air.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Ní mór cineál amháin ithreach a ainmniú i ndáil le 1 PSÁ amháin
- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

Cultúr agus Ionannas

19. Is réigiúin chultúir ar leith iad na ceantair Ghaeltachta. Pléigh é sin.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

20. Scrúdaigh tábhacht na teanga nó an chreidimh mar tháscaire cultúrtha.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

21. Pléigh ról na himirce in aon réigiún Eorpach a bhfuil staidéar déanta agat air.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Ní foláir réigiún amháin san Eoraip a ainmniú i ndáil le 1 PSÁ amháin
- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

Comhshaol an Atmaisféir agus na nAigéan

22. Déan cur síos agus míniú ar an gcúis a n-athraíonn saintréithe na haeráide le himeacht an ama. [80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

23. Scrúdaigh tionchar na haeráide ar fhorbairt na turasoíreachta in aon réigiún a bhfuil staidéar déanta agat air. [80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 mharc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Ní mór réigiún amháin a ainmniú i ndáil le 1 PSÁ amháin
- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

24. Déan cur síos agus míniú ar fhoirmiú lagrach ag na domhanleithid láir agus na pátrúin aimsire a ghabhann leo. [80m]

Líon na ngnéithe:	3 (27 + 27 + 26)		(4 @ 20 marc an ceann)
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Scrúdúchán:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas ginearálta:	7/6 marc grádaithe		4 mharc grádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá shampla (Samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéid as suas le dhá léaráid (Léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)

FIOSRÚCHÁN TÍREOLAÍOCHTA

1 RÉAMHRA (5 mharc):

4 x PSÁ: marc amháin an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: marc amháin grádaithe

2 PLEANÁIL (5 mharc):

4 x PSÁ: marc amháin an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: marc amháin grádaithe

3 BAILIÚ SONRAÍ (40 marc):

Dhá mhodh / thasc @ 20 marc an ceann.

I leith gach modha / tasc: 9 x PSÁ @ 2 mharc an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: 4 mharc grádaithe

- Is féidir glacadh mar mhodh le tasc ar ionann é agus liosta beart cónasctha a bhaineann le hábhar an bhailithe.
- Is féidir creidiúint a thabhairt as léaráidí / scracléaráidí má bhaineann siad le hábhar an bhailithe.
- Ná tugtar marcanna as torthaí sa roinn scríofa seo.

4 TORTHAÍ, CONCLÚIDÍ, LUACHÁIL (30 marc):

Trí cheanteideal @ 8 marc an ceann.

I leith gach ceanteidil: 4 x PSÁ @ 2 mharc an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: 6 mharc grádaithe

- Bunaítear conclúidí go díreach nó go hindíreach ar na torthaí; luacháil atá ann sa chás nach mar sin a dhéantar.
- Is féidir luacháil a dhéanamh i leith a bhfuil i ndán chomh maith leis an am atá caite.

5 EAGRÚ AGUS CUR I LÁTHAIR TORTHAÍ (20 marc):

Cur i láthair: 8 x PSÁ @ 2 mharc an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: 4 mharc grádaithe.

- Cur i láthair in dhá fhoirm ghrafacha ar leith riachtanach - mar shampla graif / cairteanna / léarscáileanna / táblaí / scracléaráidí etc.
- An cur i láthair le déanamh ar na leathanaigh grafpháipéir cúí.
- Uasteorainn 4 x PSÁ in aghaidh na cairte.

BRISEADH SÍOS AR NA MARCANNNA DON CHUR I LÁTHAIR

Scéim Ghinearálta:

Suas le 4 x PSÁ in aghaidh gach cairte / léarscáile / tábla / sracléaráide etc.

Comhleanúnachas ginearálta: 4 mharc grádaithe

BARRA-CHAIRT / TREGHRAF / SCAIPGHRAF etc:

Teideal:	1 PSÁ = 2mharc
Ais amháin agus aonaid nó scála breactha air:	1 PSÁ = 2mharc
Maidir le gach ceann de dhá phointe / bharra arna tharraingt agus a lipéadú go cruinn:	2 x PSÁ = 4 mharc

PÍCHAIRT:

Teideal:	1 PSÁ = 2mharc
Ciorcal a bhfuil an lárphointe go cruinn ann:	1 PSÁ = 2 mharc
Maidir le gach ceann de dhá réimse arna tharraingt agus a lipéadú go cruinn:	2 x PSÁ = 4 mharc

TÁBLA RANGORDAITHE / TÁBLA:

Teideal:	1 PSÁ = 2 mharc
Boscaí:	1 PSÁ = 2 mharc
Sraitheanna lipéadaithe (trasna):	1 PSÁ = 2 mharc
Colúin lipéadaithe (an taobh):	1 PSÁ = 2 mharc

SRACLÉARÁID / LÉARSCÁIL:

Teideal:	1 PSÁ = 2 mharc
Fráma:	1 PSÁ = 2 mharc
Dhá mhír faisnéise a bhaineann le hábhar na dtorthaí:	2 x PSÁ = 4 mharc

- Ní thugtar PSÁ i leith faisnéise nach bhfuil fiúntas léi maidir leis na torthaí.

Liosta de na hÁbhair don Fhiosrúchán Tíreolaíochta 2010

- 1. Próisis gheomorfacha an chreimthe i dtimpeallacht aibhneach, chósta nó oighreach.**
- 2. Próisis gheomorfacha faoi thalamh i dtimpeallacht charstach.**
- 3. Athrú déimeagrafach i gcomhthéacs áitiúil.**
- 4. Bainistíocht ar cheist a bhaineann leis an timpeallacht áitiúil.**
- 5. Patrúin tráchta i gcomhthéacs tuaithe nó uirbeach.**
- 6. Athruithe ar an talamhúsáid i gcomhthéacs áitiúil.**

N. B. Éilítear ar gach iarrthóir tuairisc a chur le chéile ar cheann amháin de na hÁbhair sin thuas don Fhiosrúchán Tíreolaíochta.

Scrúdu na hArdteistiméireachta

Marcanna breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Tábla lena léirítear an méid marcanna breise ba chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna atá ag gabháil leis an ábhar.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthráta a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna.

Iomlán = 400 marc

Gnáthráta = 10%

Marcanna a Bronnadh	Marcanna Breise	Marcanna a Bronnadh	Marcanna Breise
301	30	352 – 355	14
302 – 305	29	356 – 358	14
306 – 308	28	359 – 361	12
309 – 311	27	362 – 356	11
312 – 315	26	366 – 368	10
316 – 318	25	369 – 371	9
319 – 321	24	372 – 375	8
322 – 325	23	376 – 378	7
326 – 328	22	379 – 381	6
329 – 331	21	382 – 385	5
332 – 335	20	386 – 388	4
336 – 338	19	389 – 391	3
339 – 341	18	392 – 395	2
342 – 345	17	396 – 398	1
346 – 348	16	399 – 400	0
349 – 351	15		

Fiosrúchán Tíreolaíochta – Ní chuirtear san áireamh san iomlán é i ndáil le marcanna breise

